

Η θέση της γυναίκας, παρά τη νομική της κατοχύρωση, παραμένει, ιδιαίτερα στην επαρχία -και όχι μόνο την ελληνική-, αβέβαιη και συχνά επισφαλής

Η έννοια της δικαιοσύνης, αλλά και η οσκεικότητά της, είναι διαχρονική

ΜΑΡΙΑ ΣΚΙΑΔΑΡΕΣΗ

Αντιγόνη, γυναίκα της σύγχρονης

Η συγγραφέας μιλά στον «Ε.Τ.» για το βιβλίο της, που με ιδιαίτερο τρόπο ακουμπά ζητήματα όπως η εκμετάλλευση, η μετανάστευση και οι κοινωνικές ανισότητες

Στο βιβλίο «Αντιγόνη απ' το Πουσκάρ», της Μαρίας Σκιαδαρέση, η συγγραφέας αναδεικνύει έναν κόσμο γεμάτο αντιφάσεις, πάθη και ανεκπλήρωτους έρωτες. Μέσα από μια μυστηριώδη εξαφάνιση, μια δολοφονία και μια απρόβλεπτη ανατροπή, η ιστορία εκτυλίσσεται στη σύγχρονη Βοιωτία, όπου η πθική και η δικαιοσύνη δοκιμάζονται με τρόπο οικείο και διαχρονικό.

«Αντιγόνη απ' το Πουσκάρ». Είναι ένα μυθιστόρημα γεμάτο μυστήριο, έρωτα και κοινωνικές αντιφάσεις. Ποια ήταν η έμπνευσή σας και πώς συνδυάσατε την αρχαία ελληνική τραγωδία με τη σύγχρονη ελληνική πραγματικότητα;

Πριν από μερικά χρόνια, στη Βοιωτία, όπου περνώ τον περισσότερο

ΓΙΟΥΛΙΑ ΤΣΑΚΑΛΟΥ ΒΙΒΛΙΟΚΡΙΤΙΚΟΣ

χρόνο μου, γνώρισα τον άνθρωπο που μου ενέπνευσε τον κεντρικό χαρακτήρα του βιβλίου. Ήταν ένας εργάτης σε αλευρόμυλο, Ινδός, με συμπεριφορά και εμφάνιση που μαρτυρούσαν καλή καταγωγή στη χώρα του, πράγμα που επιβεβαιώθηκε από τις μετέπειτα συζητήσεις μας. Δεδομένου ότι στην Ινδία η κοινωνική ιεραρχία είναι όχι μόνο αυστηρή αλλά και άκαμπτη, σκέφτηκα πως και μόνο αυτή η αντίφαση -εργάτης από καλή κατάσταση- ορίζει αυτομάτως έναν λογοτεχνικό ήρωα, αλλά και ένα a priori τραγικό

στοιχείο που θα μπορούσε να δεθεί και να ζυμωθεί με θέματα που συναντάμε στον κυρίαρχο αρχαίο μύθο της περιοχής, τον Θηβαϊκό Κύκλο.

Η ιστορία του βιβλίου εκτυλίσσεται στη Βοιωτία και εξετάζει ζητήματα όπως η εκμετάλλευση, η μετανάστευση και οι κοινωνικές ανισότητες. Πώς συνδυάζονται;

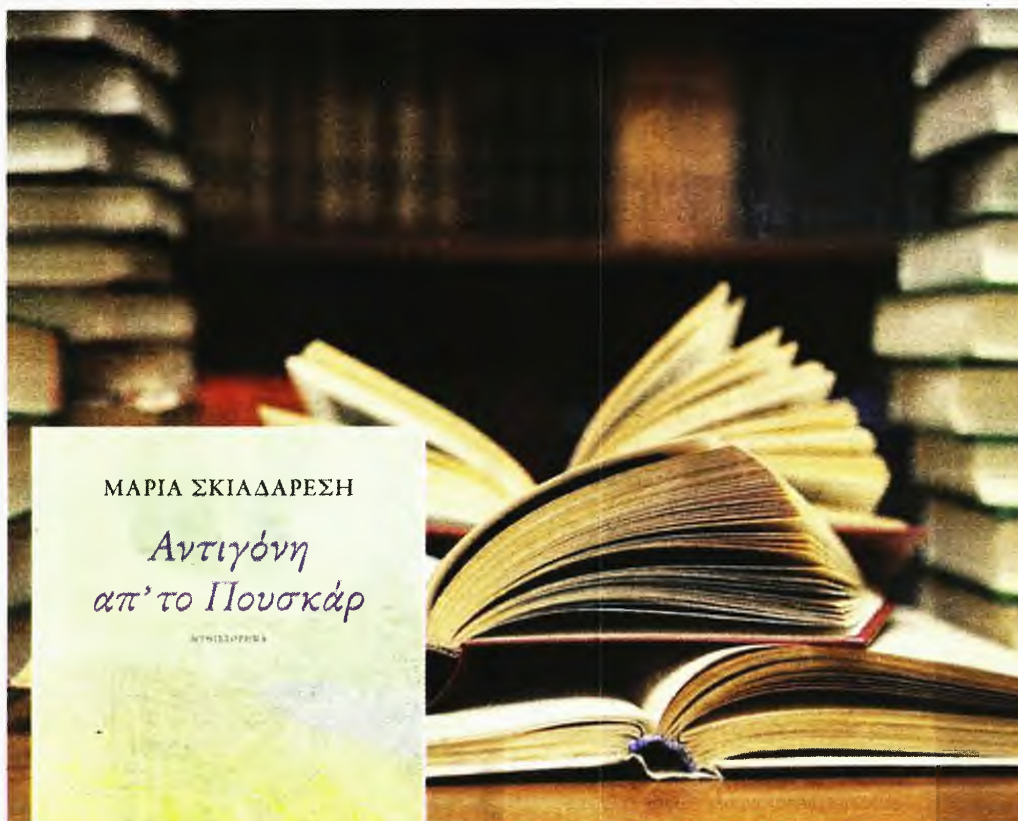
Ετσι κι αλλιώς, όπως είπατε, η έννοια της δικαιοσύνης, αλλά και η οσκεικότητά της, είναι διαχρονική. Θέματα όπως η σχέση θείας και ανθρώπινης δικαιοσύνης (οι άγραφοι απέναντι στους γραπτούς νόμους), που θίγεται στο βιβλίο, ή αυτό της

αυτοδικίας και κατά πόσο μπορεί να γίνει κατανοητή υπό ιδιαίτερες περιστάσεις, κυριαρχούν στο μυθιστόρημά μου, παράλληλα με το γεγονός ότι έχουμε να κάνουμε με μετανάστες που δουλεύουν στον βοιωτικό κάμπο σκληρά, αντιμετωπιζόμενοι συνήθως ρατσιστικά από τους ντόπιους.

Τι το ιδιαίτερο έχει ο Χόντι, ο Ινδός εργάτης, ήρωας του βιβλίου σας;

Ο Χόντι ήταν τυχερός στη ζωή του, αν δεν πέθαινε τόσο νωρίς και με αυτόν τον άγριο τρόπο, γιατί ο εργοδότης του εξαρχής εκτιμάει τον χαρακτήρα και τις ικανότητές του και τον βλέπει όχι απλώς με σεβασμό, αλλά και με φιλία, που εξελίσσεται σε αγάπη. Τον βλέπει στη θέση του χαμένου γιου του και προ-

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ

«ΑΝΤΙΓΟΝΗ ΑΠ' ΤΟ ΠΟΥΣΚΑΡ»
ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΠΑΤΑΚΗ

Μειτανάστες δουλεύουν στον βοιωτικό κάμπο σκληρά, αντιμετωπιζόμενοι συνήθως ρατσιστικά από ντόπιους

τραγωδίας

γραμματίζει τη νομική και οικονομική αναγνώριση και ισοτιμία του. Αυτό και μόνο είναι η απόλυτη εξαίρεση στον κανόνα της αντιμετώπισης του πρόσφυγα ή του μετανάστη από τους ιθαγενείς. Αυτή και μόνο η εξαίρεση καθιστά τον Χόντι μυθιστορηματικό ήρωα.

Ο χαρακτήρας της Αντιγόνης αποτελεί μια σύγχρονη αναπαράσταση της αρχαίας ηρώιδας. Πώς προσεγγίσατε τη σύνδεση της αρχαίας τραγωδίας με τη σύγχρονη γυναίκα; Τι θεωρείτε ότι ενώνει τις δύο εποχές;

Φυσικά, δεν έχει την ίδια τραγικότητα και λόγω των δεδομένων της εποχής εκείνης σε σχέση με τη σημερινή, αλλά και γιατί στη δική μου ιστορία καταμέρισα την τραγική διάσταση σε επιμέρους γεγονότα, αφού,

εκτός από αυτό το ζήτημα, θίγονται και τόσα άλλα σύγχρονα θέματα που ενδιαφέρουν ιδιαίτερα τον σημερινό αναγνώστη, όπως η θέση της σύγχρονης γυναίκας, που αναφέρατε.

Ποια θέματα, λοιπόν, θίγονται κυρίως;

Εν πρώτοις, ο ξένος -πρόσφυγας ή μετανάστης- που ζει στις παρυφές του κοινωνικού ιστού, πάντα σ' αυτές, ποτέ στον σκληρό πυρήνα του. Αλλά και η θέση της γυναίκας, όπως είπαμε, που, παρά τη νομική της κατοχύρωση, παραμένει, ιδιαίτερα στην επαρχία (και όχι μόνο την ελληνική), αβέβαιη και συχνά επισφαλής, δεδομένου ότι εξακολουθεί να υπακούει στις βουλήσεις πατέρα ή συζύγου, σε πολύ μεγάλο ποσοστό, κάτι που συχνά φτάνει έως και την κακοποίηση, ανεξαρτήτως κοινωνικής τάξης,

το τονίζω, γιατί δεν είναι λίγοι αυτοί που πιστεύουν αφελώς ότι η βία προέρχεται από ανθρώπους χωρίς παιδεία ή χρήματα. Τέλος, εκτός από τη σύγκρουση του εθιμικού νόμου με αυτόν της Πολιτείας, πράγμα που ευθέως παραπέμπει στην Αντιγόνη, εδώ υπάρχει και η αυτοδικία, όπως ανέφερα παραπάνω, εφόσον η Ανίλα, «η Αντιγόνη απ' το Πουσκάρ», εκτός από την ανυπακοή απέναντι στον ανθρώπινο νόμο, αυτοδικεί και στον δολοφόνο του αδελφού της.

Ποιο είναι το μήνυμα που θα θέλατε να περάσετε στους αναγνώστες μέσα από την ιστορία της «Αντιγόνης απ' το Πουσκάρ»;

Αν το δούμε ως σύγχρονη τραγωδία, δεν έχει μια σαφή κάθαρση, με την αριστοτελική έννοια, αφού όλα μένουν ανοικτά. Κλείνει όμως με ένα μάλλον αισιόδοξο τέλος, δεδομένου ότι κάποια από τα πολλά προβλήματα που θίγονται, όσα είναι ευκολότερο να μπουν σε μια σειρά, φαίνεται ότι τελικά βαδίζουν προς τη λύση τους. Αλλωστε αυτό δεν συμβαίνει και στην πραγματική ζωή; ■